

PROTOKOL O STATUTU EVROPSKEGA SISTEMA CENTRALNIH BANK IN EVROPSKE CENTRALNE BANKE*

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO oblikovati Statut Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, predviden v členu 8 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

POGLAVJE I

USTANOVITEV ESCB

Člen 1

Evropski sistem centralnih bank

1.1. V skladu s členom 8 te pogodbe se ustanovi Evropski sistem centralnih bank (ESCB) in Evropska centralna banka (ECB); svoje naloge in dejavnosti opravljata v skladu z določbami te pogodbe in tega statuta.

1.2. ESCB sestavljajo v skladu s členom 107(1) te pogodbe ECB in centralne banke držav članic ("nacionalne centralne banke"). Institut monétaire luxembourgeois bo centralna banka Luksemburga.

POGLAVJE II

CILJI IN NALOGE ESCB

Člen 2

Cilji

V skladu s členom 105(1) te pogodbe je poglobitveni cilj ESCB ohranjanje stabilnosti cen. ESCB podpira splošne ekonomske politike v Skupnosti, če to ni v nasprotju s ciljem stabilnosti cen, z namenom prispevati k doseganju ciljev Skupnosti, opredeljenih v členu 2 te pogodbe. ESCB ravna po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov, in v skladu z načeli iz člena 4 te pogodbe.

Člen 3

Naloge

3.1. V skladu s členom 105(2) te pogodbe so temeljne naloge ESCB:

- opredeliti in izvajati monetarno politiko Skupnosti;
- opravljati devizne posle v skladu z določbami člena 111 te pogodbe;
- imeti in upravljati uradne devizne rezerve držav članic;
- podpirati nemoteno delovanje plačilnih sistemov.

3.2. V skladu s členom 105(3) te pogodbe tretja alineja člena 3.1 ne posega v to, da imajo vlade držav članic operativna devizna sredstva in da jih upravljajo.

3.3. V skladu s členom 105(5) te pogodbe ESCB prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema.

* Protokol, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL C 191, 29. 7. 1992, str. 68), kakor je bil spremenjen z Amsterdamsko pogodbo (UL C 340, 10. 11. 1997, str. 1), Pogodbo iz Nice (UL C 80, 10. 3. 2001, str. 1), Sklepom Sveta št. 2003/223/ES (UL L 83, 1. 4. 2003, str. 66) in Aktom o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike ter prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL L 236, 23. 9. 2003, str. 33) – neuradno prečiščeno besedilo.

Člen 4

Svetovalne funkcije

V skladu s členom 105(4) te pogodbe:

(a) se ECB zaprosi, da svetuje:

- glede vseh predlaganih aktov Skupnosti na področjih iz njene pristojnosti;
- nacionalnim organom glede vseh osnutkov pravnih predpisov na področjih iz njene pristojnosti, vendar v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu s postopkom iz člena 42;

(b) ECB lahko ustreznim institucijam ali organom Skupnosti ali nacionalnim organom predloži mnenja o zadevah s področij iz njene pristojnosti.

Člen 5

Zbiranje statističnih podatkov

5.1. Za izpolnjevanje nalog ESCB ECB ob pomoči nacionalnih centralnih bank zbira potrebne statistične podatke od pristojnih nacionalnih organov ali neposredno od gospodarskih subjektov. V ta namen sodeluje z institucijami ali organi Skupnosti in s pristojnimi organi držav članic ali tretjih držav ter z mednarodnimi organizacijami.

5.2. Nacionalne centralne banke izvajajo naloge iz člena 5.1, kolikor je najbolj mogoče.

5.3. Kadar je to potrebno, ECB prispeva k usklajevanju pravil in običajnih postopkov glede zbiranja, urejanja in razpošiljanja statističnih podatkov s področij v njeni pristojnosti.

5.4. Svet v skladu s postopkom iz člena 42 opredeli fizične in pravne osebe, ki so obvezane poročati, pravila o zaupnosti in ustrezne izvršilne določbe.

Člen 6

Mednarodno sodelovanje

6.1. Na področju mednarodnega sodelovanja, ki vključuje naloge, zaupane ESCB, ECB odloča o načinu zastopnosti ESCB.

6.2. ECB in nacionalne centralne banke, če jim ECB to odobri, lahko sodelujejo v mednarodnih monetarnih institucijah.

6.3. Člena 6.1 in 6.2 ne posegata v člen 111(4) te pogodbe.

POGLAVJE III

ORGANIZACIJA ESCB

Člen 7

Neodvisnost

V skladu s členom 108 te pogodbe ne smejo niti ECB niti nacionalne centralne banke, pa tudi noben član njihovih organov odločanja pri izvajanju svojih pooblastil ter opravljanju nalog in dolžnosti po tej pogodbi in tem statutu zahtevati ali sprejemati navodil od institucij ali organov Skupnosti, vlad držav članic ali katerih koli drugih organov. Institucije in organi Skupnosti ter vlade držav članic se obvezujejo, da bodo to načelo spoštovali in ne bodo poskušali vplivati na člane organov odločanja ECB ali nacionalnih centralnih bank pri opravljanju njihovih nalog.

Člen 8

Splošno načelo

ESCB vodijo organi odločanja ECB.

Člen 9

Evropska centralna banka

9.1. ECB, ki ima v skladu s členom 107(2) te pogodbe pravno osebnost, ima v vsaki državi članici kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.

9.2. ECB zagotovi, da se naloge, ki jih ima ESCB po členu 105(2), (3) in (5) te pogodbe, izvajajo z njeno lastno dejavnostjo v skladu s tem statutom ali prek nacionalnih centralnih bank v skladu s členoma 12.1 in 14.

9.3. V skladu s členom 107(3) te pogodbe sta organa odločanja ECB Svet ECB in Izvršilni odbor.

Člen 10

Svet ECB

10.1. V skladu s členom 112(1) te pogodbe sestavljajo Svet ECB člani Izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank.

10.2.¹ Vsak član Sveta ECB ima en glas. Od dneva, ko število članov Sveta ECB preseže 21, ima vsak član Izvršilnega odbora en glas in število guvernerjev z glasovalno pravico je 15. Dodelitev in rotacija glasovalnih pravic se izvajata, kakor sledi:

- od dneva, ko število guvernerjev preseže 15 in dokler ne doseže števila 22, so guvernerji razdeljeni v dve skupini glede na razvrstitev velikosti deleža države članice njihove nacionalne centralne banke v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah in v skupni agregatni bilanci stanja monetarnih finančnih institucij držav članic, ki so uvedle euro. Deležem v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah in v skupni agregatni bilanci stanja monetarnih finančnih institucij se dodeli ponderje 5/6 oziroma 1/6. Prvo skupino sestavlja pet guvernerjev, drugo skupino pa preostali guvernerji. Pogostost glasovalnih pravic guvernerjev, razporejenih v prvo skupino, ne sme biti manjša od pogostosti glasovalnih pravic guvernerjev iz druge skupine. S pridržkom prejšnjega stavka se prvi skupini dodelijo štiri glasovalne pravice in drugi skupini enajst glasovalnih pravic;
- od dneva, ko število guvernerjev doseže 22, so guvernerji razdeljeni v tri skupine glede na razvrstitev na podlagi zgornjih meril. Prvo skupino sestavlja pet guvernerjev in dodelijo se jim štiri glasovalne pravice. Drugo skupino sestavlja polovica celotnega števila guvernerjev, pri čemer se v primeru, da število ni celo, to zaokroži navzgor na najbližje celo število, dodeli pa se jim osem glasovalnih pravic. Tretjo skupino sestavljajo preostali guvernerji in dodelijo se jim tri glasovalne pravice;
- v vsaki skupini imajo guvernerji glasovalne pravice enako dolgo;
- za izračun deležev v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah se uporablja člen 29.2.. Skupna agregatna bilanca stanja monetarnih finančnih institucij se izračuna v skladu s statističnim okvirom, ki se uporablja v Evropski skupnosti v času izračuna;
- če se skupni bruto domači proizvod po tržnih cenah prilagodi v skladu s členom 29.3 ali če se število guvernerjev poveča, se velikost in/ali sestava skupin prilagodi v skladu z zgornjimi načeli;
- Svet ECB, ki odloča z dvotretjinsko večino vseh svojih članov z glasovalno pravico ali brez nje, sprejme vse ukrepe, potrebne za izvajanje zgornjih načel, in lahko sklene, da se začetek sistema rotacije preloži do datuma, ko število guvernerjev preseže 18.

Pravica do glasovanja se uresničuje osebno. Z odstopanjem od tega pravila je lahko v poslovniku iz člena 12.3 določeno, da lahko člani Sveta ECB glasujejo po telekonferenci. Ta poslovnik tudi določa, da lahko član Sveta ECB, ki daljši čas ne more biti navzoč na sejah Sveta ECB, imenuje namestnika kot člana Sveta ECB.

Določbe prejšnjih odstavkov ne posegajo v glasovalne pravice vseh članov Sveta ECB z glasovalnimi pravicami ali brez njih na podlagi členov 10.3, 10.6 in 41.2.

Če s tem statutom ni določeno drugače, Svet ECB odloča z navadno večino članov, ki imajo glasovalno pravico. Pri neodločenem izidu glasovanja ima predsednik odločilni glas.

Svet ECB je sklepčen, če sta navzoči dve tretjini članov, ki imajo glasovalno pravico. Če Svet ECB ni sklepčen, lahko predsednik skliče izredno sejo, na kateri se odločitve sprejmejo ne glede na sklepčnost.

10.3. Za vse odločitve, ki se sprejemajo v skladu s členi 28, 29, 30, 32, 33 in 51, se glasovi v Svetu ECB ponderirajo v skladu z deležem nacionalnih centralnih bank v vpisanem kapitalu ECB. Vrednost ponderjev, ki jih imajo glasovi članov Izvršilnega odbora, je enaka nič. Odločitev, za katero je potrebna kvalificirana večina, je sprejeta, če glasovi, oddani v njeno podporo, zastopajo vsaj dve tretjini vpisanega kapitala ECB in vsaj polovico delničarjev. Guverner, ki ne more biti navzoč, lahko imenuje namestnika, da odda njegov ponderirani glas.

10.4. Seje so tajne. Svet ECB se lahko odloči, da rezultate svojih posvetovanj objavi.

10.5. Svet ECB se sestane vsaj desetkrat na leto.

¹ Kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta št. 2003/223/ES.

10.6.² Svet lahko v sestavi voditeljev držav ali vlad na priporočilo ECB ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na priporočilo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB soglasno spremeni člen 10.2. Svet priporoči takšne spremembe v sprejetje državam članicam. Te spremembe začnejo veljati, ko jih ratificirajo vse države članice v skladu s svojimi ustavnimi pravili.

Za priporočilo, ki ga pripravi ECB po tem odstavku, je potrebna soglasna odločitev Sveta ECB.

Člen 11

Izvršilni odbor

11.1. V skladu s členom 112(2)(a) te pogodbe sestavljajo Izvršilni odbor predsednik, podpredsednik in štirje drugi člani.

Člani opravljajo svoje naloge polni delovni čas. Člani ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne, razen če tega izjemoma ne odobri Svet ECB.

11.2. V skladu s členom 112(2)(b) te pogodbe vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta, ki se je predhodno posvetoval z Evropskim parlamentom in Svetom ECB, v medsebojnem soglasju imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju.

Mandat članov je 8 let in ne morejo biti ponovno imenovani.

Samo državljani držav članic so lahko člani Izvršilnega odbora.

11.3. Pogoji za zaposlitev članov Izvršilnega odbora, zlasti njihove plače, pokojnine in druge socialnovarstvene dajatve, so predmet pogodb z ECB in jih določi Svet ECB na predlog odbora, sestavljenega iz treh članov, ki jih imenuje Svet ECB, in treh članov, ki jih imenuje Svet. Člani Izvršilnega odbora nimajo pravice glasovati o zadevah iz tega odstavka.

11.4. Če član Izvršilnega odbora ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali če je zagrešil hujšo kršitev, ga lahko Sodišče na predlog Sveta ECB ali Izvršilnega odbora razreši.

11.5. Vsi osebno navzoči člani Izvršilnega odbora imajo pravico glasovati in imajo v ta namen en glas. Če ni določeno drugače, odloča Izvršilni odbor z navadno večino oddanih glasov. Pri neodločenem izidu glasovanja ima predsednik odločilni glas. Način glasovanja je določen v poslovniku iz člena 12.3.

11.6. Izvršilni odbor je odgovoren za tekoče poslovanje ECB.

11.7. Prosto mesto v Izvršilnem odboru se zapolni z imenovanjem novega člana v skladu s členom 11.2.

Člen 12

Obveznosti organov odločanja

12.1. Svet ECB sprejema smernice in odločitve, potrebne za izvajanje nalog, ki so zaupane ESCB v skladu s to pogodbo in tem statutom. Svet ECB oblikuje monetarno politiko Skupnosti in, če je primerno, sprejema odločitve glede bližnjih monetarnih ciljev, ključnih obrestnih mer in zagotavljanja rezerv v ESCB ter oblikuje potrebne smernice za njihovo izvajanje.

Izvršilni odbor izvaja monetarno politiko v skladu s smernicami in odločitvami, ki jih sprejme Svet ECB. Pri tem Izvršilni odbor daje potrebna navodila nacionalnim centralnim bankam. Poleg tega lahko Izvršilni odbor dobi nekatera prenesena pooblastila, kadar Svet ECB tako odloči.

Kolikor je možno in ustrezno ter brez poseganja v določbe tega člena naloži ECB nacionalnim centralnim bankam opravljanje poslov, ki so sestavni del nalog ESCB.

12.2. Izvršilni odbor je odgovoren za pripravo sej Sveta ECB.

12.3. Svet ECB sprejme poslovnik, ki določa notranjo organizacijo ECB in njene organe odločanja.

12.4. Svet ECB opravlja svetovalne funkcije iz člena 4.

12.5. Svet ECB sprejema odločitve iz člena 6.

² Kakor je bil dodan s členom 5 Pogodbe iz Nice.

Člen 13

Predsednik

- 13.1. Predsednik ali v njegovi odsotnosti podpredsednik predseduje Svetu ECB in Izvršilnemu odboru ECB.
- 13.2. Brez poseganja v določbe člena 39 predsednik ali oseba, ki jo imenuje predsednik, zastopa ECB navzven.

Člen 14

Nacionalne centralne banke

- 14.1. V skladu s členom 109 te pogodbe vsaka država članica najpozneje do datuma ustanovitve ESCB zagotovi, da je njena nacionalna zakonodaja, vključno s statutom nacionalne centralne banke, združljiva s to pogodbo in tem statutom.
- 14.2. V statutih nacionalnih centralnih bank se zlasti določi, da mandat guvernerja nacionalne centralne banke ni krajši od 5 let.
Guverner je lahko razrešen funkcije le, če ne izpolnjuje več pogojev, ki se zahtevajo za opravljanje njegovih dolžnosti, ali če je zagrešil hujšo kršitev. Zadevni guverner ali Svet ECB lahko takšno odločitev zaradi kršitve te pogodbe ali pravnega pravila o njeni uporabi predloži Sodišču. Tak postopek se mora sprožiti v dveh mesecih od objave odločitve ali njenega uradnega obvestila tožniku, če tega ni bilo, pa od dneva, ko je zanjo izvedel.
- 14.3. Nacionalne centralne banke so sestavni del ESCB in delujejo v skladu s smernicami in navodili ECB. Svet ECB stori vse potrebno za zagotovitev upoštevanja smernic in navodil ECB ter zahteva, da se mu dajo vse potrebne informacije.
- 14.4. Nacionalne centralne banke lahko opravljajo tudi funkcije, ki niso navedene v tem statutu, razen če Svet ECB z dvotretjinsko večino oddanih glasov ugotovi, da so te funkcije v nasprotju s cilji in nalogami ESCB. Te funkcije, ki jih nacionalne centralne banke izvajajo na lastno odgovornost in za svoj račun, ne veljajo za sestavni del funkcij ESCB.

Člen 15

Obveznosti poročanja

- 15.1. ECB pripravlja in objavlja poročila o dejavnostih ESCB najmanj četrtletno.
- 15.2. Vsak teden se objavi konsolidirani računovodski izkaz ESCB.
- 15.3. V skladu s členom 113(3) te pogodbe ECB pošlje letno poročilo o dejavnostih ESCB ter o monetarni politiki preteklega in tekočega leta Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji, pa tudi Evropskemu svetu.
- 15.4. Poročila in izkazi iz tega člena so vsem zainteresiranim strankam na voljo brezplačno.

Člen 16

Bankovci

V skladu s členom 106(1) te pogodbe ima Svet ECB izključno pravico odobriti izdajanje bankovcev v Skupnosti. Bankovce lahko izdajajo ECB in nacionalne centralne banke. Samo bankovci, ki jih izdajajo ECB in nacionalne centralne banke, so zakonito plačilno sredstvo v Skupnosti.

ECB, kolikor je najbolj mogoče, upošteva obstoječe postopke glede izdajanja in oblikovanja bankovcev.

POGLAVJE IV

MONETARNE FUNKCIJE IN POSLOVANJE ESCB

Člen 17

Računi pri ECB in nacionalnih centralnih bankah

ECB in nacionalne centralne banke lahko za opravljanje svojega poslovanja odpirajo račune za kreditne institucije, osebe javnega prava in druge udeležence na trgu ter sprejemajo sredstva, tudi nematerializirane vrednostne papirje, kot zavarovanje.

Člen 18

Operacije odprtega trga in kreditni posli

18.1. Za doseganje ciljev ESCB in za izvajanje njegovih nalog lahko ECB in nacionalne centralne banke:

- posredujejo na finančnih trgih z dokončnimi nakupi in prodajami (promptno in terminsko) ali z začasnim nakupom in s posojanjem ali zadolževanjem na podlagi terjatev in tržnih instrumentov, izraženih v valutah Skupnosti ali drugih valutah, pa tudi plemenitih kovinah;
- sklepajo kreditne posle s kreditnimi institucijami in drugimi udeleženci na trgu na podlagi ustreznega zavarovanja posojil.

18.2. ECB določi splošna načela za operacije odprtega trga in kreditne posle, ki jih izvaja sama ali nacionalne centralne banke, ter načela glede objave pogojev, pod katerimi so pripravljene sklepati posle.

Člen 19

Obvezne rezerve

19.1. Z upoštevanjem člena 2 in skladno s cilji monetarne politike lahko ECB od kreditnih institucij s sedežem v državah članicah zahteva, da imajo obvezne rezerve na računih pri ECB in nacionalnih centralnih bankah. Pravila za izračun in določitev zahtevanih obveznih rezerv lahko opredeli Svet ECB. Ob kršitvah ima ECB pravico zaračunati kazenske obresti in sprejeti druge sankcije s primerljivim učinkom.

19.2. Za uporabo tega člena Svet v skladu s postopkom iz člena 42 določi osnovo za obvezne rezerve ter najvišja dopustna razmerja med temi rezervami in njihovimi osnovami, pa tudi ustrezne sankcije za kršitve.

Člen 20

Drugi instrumenti monetarnega nadzora

Svet ECB lahko z dvotretjinsko večino oddanih glasov odloči o uporabi drugih operativnih metod monetarnega nadzora, ki se mu zdijo primerne, z upoštevanjem člena 2.

Svet v skladu s postopkom iz člena 42 določi področje uporabe teh metod, če te nalagajo obveznosti tretjim osebam.

Člen 21

Poslovanje z osebami javnega prava

21.1. V skladu s členom 101 te pogodbe so prepovedane prekoračitve pozitivnega stanja na računu ali druge oblike kreditov pri ECB ali pri nacionalnih centralnih bankah v korist institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali v korist javnih podjetij držav članic, prav tako je prepovedano, da bi ECB ali nacionalne centralne banke neposredno od njih kupovale dolžniške instrumente.

21.2. ECB in nacionalne centralne banke lahko nastopajo kot fiskalni agenti za osebe iz člena 21.1.

21.3. Določbe tega člena se ne uporabljajo za kreditne institucije v javni lasti, ki jih nacionalne centralne banke in ECB pri zagotavljanju rezerv s strani centralnih bank obravnavajo enako kakor zasebne kreditne institucije.

Člen 22

Klirinški in plačilni sistemi

ECB in nacionalne centralne banke lahko ustvarijo možnosti in ECB lahko sprejme predpise za zagotovitev učinkovitih in zanesljivih klirinških in plačilnih sistemov znotraj Skupnosti in z drugimi državami.

Člen 23

Poslovanje s tujino

ECB in nacionalne centralne banke lahko:

- vzpostavljajo odnose s centralnimi bankami in finančnimi institucijami v drugih državah ter, kadar je primerno, z mednarodnimi organizacijami;
- kupujejo in prodajajo promptno in terminsko vse vrste deviznih sredstev in plemenitih kovin; izraz "devizna sredstva" zajema vrednostne papirje in vsa druga sredstva v valuti katere koli države ali obračunski enoti ter v kateri koli obliki;
- imajo in upravljajo sredstva iz tega člena;

— opravljajo vse vrste bančnih poslov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, tudi najemanje in dajanje posojil.

Člen 24

Drugo poslovanje

Poleg poslov, ki izhajajo iz njihovih nalog, lahko ECB in nacionalne centralne banke sklepajo posle za svoje upravne namene ali za svoje zaposlene.

POGLAVJE V

BONITETNI NADZOR

Člen 25

Bonitetni nadzor

25.1. ECB lahko svetuje o področju uporabe in izvajanju zakonodaje Skupnosti, ki se nanaša na bonitetni nadzor kreditnih institucij ter na stabilnost finančnega sistema, Svetu, Komisiji in pristojnim organom držav članic, ti pa jo prav tako lahko zaprosijo za mnenje.

25.2. V skladu z odločitvijo Sveta iz člena 105(6) te pogodbe lahko ECB izvaja posebne naloge v zvezi z bonitetnim nadzorom kreditnih in drugih finančnih institucij razen zavarovalnic.

POGLAVJE VI

FINANČNE DOLOČBE ESCB

Člen 26

Finančna poročila

26.1. Poslovno leto se za ECB in za nacionalne centralne banke začne prvega dne januarja in konča zadnji dan decembra.

26.2. Zaključni račun ECB pripravi Izvršilni odbor v skladu z načeli, ki jih določi Svet ECB. Potem ko ga odobri Svet ECB, se objavi.

26.3. Izvršilni odbor za potrebe analiz in upravljanja pripravi konsolidirano bilanco stanja ESCB, ki zajema sredstva in obveznosti nacionalnih centralnih bank iz pristojnosti ESCB.

26.4. Za uporabo tega člena sprejme Svet ECB potrebna pravila za standardiziranje računovodstva in poročanja o poslovanju nacionalnih centralnih bank.

Člen 27

Revizija

27.1. Revizijo računovodskih izkazov ECB in nacionalnih centralnih bank opravljajo neodvisni zunanji revizorji, ki jih priporoči Svet ECB in potrdi Svet. Revizorji so pooblašteni za pregled vseh poslovnih knjig in računov ECB in nacionalnih centralnih bank ter za pridobivanje celovitih informacij o njihovem poslovanju.

27.2. Določbe člena 248 te pogodbe se uporabljajo samo za preverjanje učinkovitosti upravljanja ECB.

Člen 28

Kapital ECB

28.1. Kapital ECB, ki postane operativen ob njeni ustanovitvi, znaša 5 milijard ekujev. Kapital se lahko poveča z zneski, ki jih Svet ECB določi s kvalificirano večino iz člena 10.3 v mejah in pod pogoji, določenimi v Svetu skladno s postopkom iz člena 42.

28.2. Nacionalne centralne banke so edini vpisniki in lastniki kapitala ECB. Vpisovanje kapitala se izvede po ključu, določenem v skladu s členom 29.

28.3. Svet ECB s kvalificirano večino iz člena 10.3 določi, koliko kapitala in v kakšni obliki se vplača..

28.4. Deležev nacionalnih centralnih bank v vpisanem kapitalu ECB ob upoštevanju člena 28.5 ni mogoče prenesti, zastaviti ali zaseči.

28.5. Če se ključ iz člena 29 spremeni, nacionalne centralne banke izvedejo medsebojni prenos kapitalskih deležev v obsegu, ki zagotavlja, da je razdelitev kapitalskih deležev skladna s spremenjenim ključem. Svet ECB določi pogoje za te prenose.

Člen 29

Ključ za vpis kapitala

29.1. Po ustanovitvi ESCB in ECB v skladu s postopkom iz člena 123(1) te pogodbe se določi ključ za vpis kapitala ECB. Za vsako od nacionalnih centralnih bank se po tem ključu določi ponder, ki je enak vsoti:

— 50 % deleža države članice v prebivalstvu Skupnosti v predzadnjem letu pred ustanovitvijo ESCB;

— 50 % deleža države članice v bruto domačem proizvodu po tržnih cenah Skupnosti iz zadnjih petih let pred predzadnjim letom pred ustanovitvijo ESCB;

odstotek se zaokroži navzgor na najbližji mnogokratnik 0,05 odstotne točke.

29.2. Statistične podatke za uporabo tega člena da na razpolago Komisija v skladu s pravili, ki jih sprejme Svet po postopku iz člena 42.

29.3. Ponderji, določeni za nacionalne centralne banke, se po ustanovitvi ESCB usklajujejo vsakih pet let po analogiji z določbami člena 29.1. Spremenjeni ključ se uporablja od prvega dne naslednjega leta.

29.4. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 30

Prenos deviznih rezerv na ECB

30.1. Brez poseganja v določbe člena 28 nacionalne centralne banke oskrbijo ECB z deviznimi rezervami do zneska v protivrednosti 50 milijard ekujev, kar ne vključuje valut držav članic, ekujev, rezervnih pozicij pri MDS in posebnih pravic črpanja. Svet ECB določi delež, ki se prenese na ECB po njeni ustanovitvi, in zneske, ki se prenesejo pozneje. ECB je polno upravičena imeti in upravljati devizne rezerve, ki so nanjo prenesene, ter jih uporabljati za namene, določene s tem statutom.

30.2. Prispevek posamezne nacionalne centralne banke se določi sorazmerno z njenim deležem v vpisanem kapitalu ECB.

30.3. ECB prizna vsaki nacionalni centralni banki terjatev v višini njenega prispevka. Svet ECB določi denominacijo in obrestovanje teh terjatev.

30.4. V skladu s členom 30.2 lahko ECB zahteva dodatne devizne rezerve nad mejo, določeno v členu 30.1, v mejah in pod pogoji, ki jih določi Svet v skladu s postopkom iz člena 42.

30.5. ECB lahko ima in upravlja rezervne pozicije pri MDS in posebne pravice črpanja ter omogoča združevanje teh sredstev.

30.6. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 31

Devizne rezerve nacionalnih centralnih bank

31.1. Nacionalne centralne banke lahko opravljajo posle pri izpolnjevanju svojih obveznosti do mednarodnih organizacij v skladu s členom 23.

31.2. Za vse drugo poslovanje z deviznimi rezervami, ki ostanejo v nacionalnih centralnih bankah po prenosih iz člena 30, in za transakcije, ki jih opravijo države članice z operativnimi deviznimi sredstvi, je nad mejo, ki se določi v okviru člena 313, potrebna odobritev ECB, da se zagotovi skladnost s politiko deviznega tečaja in monetarno politiko Skupnosti.

31.3. Svet ECB izda smernice za olajšanje tega poslovanja.

Člen 32

Razporeditev denarnih prihodkov nacionalnih centralnih bank

32.1. Prihodki, ki jih ustvarjajo nacionalne centralne banke pri izvajanju nalog monetarne politike ESCB (v nadaljnjem besedilu "denarni prihodki"), se na koncu vsakega poslovnega leta razporedijo v skladu z določbami tega člena.

32.2. Ob upoštevanju člena 32.3 je višina denarnih prihodkov vsake nacionalne centralne banke enaka njenemu letnemu prihodku, ustvarjenemu iz sredstev, ki jih ima nasproti bankovcem v obtoku in depozitom kreditnih institucij. Ta sredstva nacionalne centralne banke namensko razporedijo v skladu s smernicami, ki jih pripravi Svet ECB.

32.3. Če Svet ECB po začetku tretje faze presodi, da struktura bilanc stanja nacionalnih centralnih bank ne dovoljuje uporabe člena 32.2, lahko Svet ECB z odstopanjem od člena 32.2 s kvalificirano večino sklene, da se za obdobje največ petih let denarni prihodki izračunavajo po drugačni metodi.

32.4. Znesek denarnih prihodkov nacionalne centralne banke se zmanjša za znesek obresti, ki jih ta nacionalna centralna banka plača za depozite, prejete od kreditnih institucij v skladu s členom 19.

Svet ECB lahko sklene, da imajo nacionalne centralne banke pravico do odškodnine za stroške, nastale z izdajanjem bankovcev, ali v izjemnih okoliščinah do odškodnine za posebne izgube, nastale pri poslih monetarne politike, ki jih opravljajo za ESCB. Plačilo odškodnine se izvede v obliki, ki je po presoji Sveta ECB primerna; te zneske je mogoče pobotati z denarnimi prihodki nacionalnih centralnih bank.

32.5. Vsota denarnih prihodkov nacionalnih centralnih bank se porazdeli nacionalnim centralnim bankam sorazmerno z njihovimi vplačanimi deleži v kapitalu ECB, ob upoštevanju kakršne koli odločitve, ki jo sprejme Svet ECB v skladu s členom 33.2.

32.6. Obračun in poravnava zneskov, ki so posledica razporeditve denarnih prihodkov, izvede ECB v skladu s smernicami Sveta ECB.

32.7. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 33

Razporeditev čistega dobička in izgube ECB

33.1. Čisti dobiček ECB se prenese po naslednjem zaporedju:

(a) znesek, ki ga določi Svet ECB in ki ne sme presegati 20 % čistega dobička, se prenese v splošni rezervni sklad največ do višine, ki je enaka 100 % kapitala;

(b) preostali čisti dobiček se razdeli med delničarje ECB sorazmerno z njihovimi vplačanimi deleži.

33.2. Če ima ECB izgubo, se primanjkljaj pokrije iz splošnega rezervnega sklada ECB in po potrebi na podlagi odločitve Sveta ECB iz denarnih prihodkov v določenem poslovnem letu sorazmerno z višino in do višine zneskov, porazdeljenih nacionalnim centralnim bankam v skladu s členom 32.5.

POGLAVJE VII

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 34

Pravni akti

34.1. V skladu s členom 110 te pogodbe ECB:

- sprejema uredbe, kolikor so potrebne za izvajanje nalog, ki so opredeljene v prvi alineji člena 3.1, v členih 19.1, 22 ali 25.2 in v primerih, določenih v aktih Sveta iz člena 42;
- sprejema odločbe, ki so potrebne za izvajanje nalog, zaupanih ESCB v skladu s to pogodbo in tem statutom;
- pripravlja priporočila in daje mnenja.

34.2. Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Odločba je v celoti zavezujoča za vse, na katere je naslovljena.

Členi 253, 254 in 256 te pogodbe se uporabljajo za uredbe in odločbe, ki jih sprejme ECB.

ECB lahko sklene, da svoje odločbe, priporočila in mnenja objavi.

34.3. V mejah in pod pogoji, ki jih Svet sprejme po postopku iz člena 42, ima ECB pravico naložiti globe ali periodične denarne kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz njenih uredb in odločb.

Člen 35

Sodni nadzor in z njim povezane zadeve

35.1. Sodišče preverja ali razlaga dejanja ali opustitve dejanj ECB v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo. ECB lahko sproži postopek v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo.

35.2. Spore med ECB na eni strani in njenimi upniki, dolžniki ali drugimi osebami na drugi rešujejo pristojna državna sodišča, razen kadar je bila pristojnost prenesena na Sodišče.

35.3. Za ECB velja ureditev odgovornosti iz člena 288 te pogodbe. Odgovornost nacionalnih centralnih bank je določena z nacionalnimi zakonodajami.

35.4. Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v vseh pogodbah, ki jih sklene ECB ali ki so sklenjene v njegovem imenu, ne glede na to, ali ureja te pogodbe javno ali zasebno pravo.

35.5. Sklep ECB o vložitvi tožbe pri Sodišču sprejme Svet ECB.

35.6. Sodišče je pristojno za reševanje sporov glede izpolnjevanja obveznosti, ki jih nacionalnim centralnim bankam nalaga ta statut. Če ECB meni, da nacionalna centralna banka ni izpolnila obveznosti po tem statutu, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej nacionalni centralni banki omogočila, da predloži svoje pripombe. Če zadevna nacionalna centralna banka ne upošteva mnenja v roku, ki ga določi ECB, lahko ECB predloži zadevo Sodišču.

Člen 36

Zaposleni

36.1. Svet ECB na predlog Izvršilnega odbora določi pogoje za zaposlitev v ECB.

36.2. Sodišče je pristojno za reševanje vseh sporov med ECB in njegovimi uslužbenci v mejah in pod pogoji, ki so določeni v pogojih za zaposlitev.

Člen 37

Sedež

Odločitev o tem, kje bo sedež ECB, do konca leta 1992 v medsebojnem soglasju sprejmejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad.

Člen 38

Poslovna skrivnost

38.1. Člani upravljaljskih organov in zaposleni ECB in nacionalnih centralnih bank tudi po izteku mandata ne smejo razkriti informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti.

38.2. Za osebe z dostopom do podatkov, ki so predmet predpisov Skupnosti o obveznosti varovanja skrivnosti, se uporabljajo ti predpisi.

Člen 39

Podpisniki

V razmerjih do tretjih oseb zavezuje ECB vsako dejanje predsednika ali dveh članov Izvršilnega odbora ali podpis dveh zaposlenih ECB, ki ju predsednik ustrezno pooblasti za podpisovanje v imenu ECB.

Člen 40³

Privilegiji in imunitete

ECB uživa na ozemlju držav članic privilegije in imunitete, ki so potrebni za izvajanje njegovih nalog, pod pogoji, določenimi s Protokolom o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti.

POGLAVJE VIII

SPREMEMBA STATUTA IN DOPOLNILNA ZAKONODAJA

Člen 41

Poenostavljeni postopek spreminjanja

41.1. V skladu s členom 107(5) te pogodbe lahko člene 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) in 36 tega statuta spremeni Svet s kvalificirano večino na priporočilo ECB in po posvetovanju s Komisijo ali soglasno na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB. V obeh primerih je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

41.2. Za priporočilo, ki ga pripravi ECB po tem členu, je potrebna soglasna odločitev Sveta ECB.

Člen 42

Dopolnilna zakonodaja

V skladu s členom 107(6) te pogodbe Svet takoj po določitvi datuma za začetek tretje faze na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB ali na priporočilo ECB in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo s kvalificirano večino sprejme določbe, navedene v členih 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 in 34.3 tega statuta.

POGLAVJE IX

PREHODNE IN DRUGE DOLOČBE ZA ESCB

Člen 43

Splošne določbe

43.1. Odstopanje, predvideno v členu 122(1) te pogodbe, povzroči, da se zadevni državi članici ne dodeljujejo pravice ali nalagajo obveznosti z naslednjimi členi tega statuta: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 in 52.

43.2. Centralne banke držav članic, za katere velja odstopanje iz člena 122(1) te pogodbe, ohranijo pristojnosti na področju monetarne politike po nacionalnem pravu.

43.3. Skladno s členom 122(4) te pogodbe izraz "države članice" pomeni "države članice brez odstopanja" v naslednjih členih tega statuta: 3, 11.2, 19, 34.2 in 50.

43.4. Izraz "nacionalne centralne banke" pomeni "centralne banke držav članic brez odstopanja" v naslednjih členih statuta: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 in 52.

43.5. Izraz "delničarji" pomeni "centralne banke držav članic brez odstopanja" v členih 10.3 in 33.1.

43.6. Izraz "vpisani kapital ECB" pomeni "kapital ECB, ki so ga vpisale centralne banke držav članic brez odstopanja" v členih 10.3 in 30.2.

Člen 44

Prehodne naloge ECB

ECB prevzame tiste naloge EMI, ki jih je zaradi odstopanj ene ali več držav članic treba še izvajati v tretji fazi.

ECB svetuje pri pripravah za odpravo odstopanj iz člena 122 te pogodbe.

³ Kakor je bil spremenjen s členom 6, točka III(4) Amsterdamske pogodbe.

Člen 45

Razširjeni svet ECB

- 45.1. Brez poseganja v določbe člena 107(3) te pogodbe se kot tretji organ odločanja ECB ustanovi Razširjeni svet.
- 45.2. Člani Razširjenega sveta so predsednik in podpredsednik ECB ter guvernerji nacionalnih centralnih bank. Drugi člani Izvršilnega odbora lahko sodelujejo na sestankih Razširjenega sveta, vendar nimajo pravice glasovanja.
- 45.3. Odgovornosti Razširjenega sveta so v celoti našteje v členu 47 tega statuta.

Člen 46

Poslovnik Razširjenega sveta

- 46.1. Razširjenemu svetu ECB predseduje predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik.
- 46.2. Predsednik Sveta in en član Komisije lahko sodelujeta na sestankih Razširjenega sveta, vendar nimata pravice glasovanja.
- 46.3. Predsednik pripravlja sestanke Razširjenega sveta.
- 46.4. Razširjeni svet z odstopanjem od člena 12.3 sprejme svoj poslovnik.
- 46.5. Sekretariat Razširjenega sveta zagotovi ECB.

Člen 47

Odgovornosti Razširjenega sveta

- 47.1. Razširjeni svet:
- izvaja naloge iz člena 44;
 - sodeluje pri svetovalnih nalogah iz členov 4 in 25.1.
- 47.2. Razširjeni svet sodeluje pri:
- zbiranju statističnih podatkov iz člena 5;
 - poročanju ECB iz člena 15;
 - oblikovanju potrebnih pravil za uporabo člena 26, navedenih v členu 26.4;
 - sprejemanju vseh drugih potrebnih ukrepov za uporabo člena 29, navedenih v členu 29.4;
 - določanju pogojev za zaposlitev v ECB iz člena 36.
- 47.3. Razširjeni svet sodeluje pri pripravah, ki so potrebne za nepreklicno določitev deviznih tečajev valut držav članic z odstopanjem glede na valute ali skupno valuto držav članic brez odstopanja iz člena 123(5) te pogodbe.
- 47.4. Predsednik ECB obvešča Razširjeni svet o sklepih Sveta ECB.

Člen 48

Prehodne določbe za kapital ECB

V skladu s členom 29.1 se za vsako nacionalno centralno banko določi ponder v ključu za vpis kapitala ECB. Z odstopanjem od člena 28.3 centralne banke držav članic z odstopanjem ne vplačajo svojega vpisanega kapitala, razen če Razširjeni svet z večino, ki predstavlja vsaj dve tretjini vpisanega kapitala ECB in vsaj polovico delničarjev, ne odloči, da mora biti vplačan minimalni odstotek kot prispevek za stroške poslovanja ECB.

Člen 49

Odloženo plačilo kapitala, rezerv in rezervacij ECB

- 49.1. Centralna banka države članice, katere odstopanje je bilo odpravljeno, vplača svoj vpisani delež kapitala ECB v enaki višini kakor države članice brez odstopanja in prenese na ECB devizne rezerve v skladu s členom 30.1. Znesek za prenos se določi tako, da se pomnoži vrednost v ekujih po veljavnih deviznih tečajih tistih deviznih rezerv, ki so že bile prenesene na ECB

v skladu s členom 30.1, z razmerjem med številom delnic, ki jih je vpisala zadevna nacionalna centralna banka, in številom delnic, ki so jih že vplačale druge nacionalne centralne banke.

49.2. Poleg vplačila iz člena 49.1 zadevna centralna banka prispeva k rezervam ECB, k rezervacijam, ki so enakovredne rezervam, in k znesku, ki ga je še treba vključiti v rezerve in rezervacije glede na saldo bilance uspeha na dan 31. decembra v letu pred odpravo odstopanja. Znesek prispevka se določi tako, da se pomnoži višino rezerv, kakršne so opredeljene zgoraj in navedene v potrjeni bilanci stanja ECB, z razmerjem med številom delnic, ki jih je vpisala zadevna nacionalna centralna banka, in številom delnic, ki so jih že vplačale druge centralne banke.

49.3.⁴ Ko ena ali več držav postane država članica in njihove centralne banke postanejo del ESCB, se vpisani kapital ECB ter najvišja možna meja zneska deviznih rezerv, ki se lahko prenese na ECB, avtomatično povečata. Povečanje se določi z množenjem takrat veljavnih ustreznih zneskov z razmerjem - znotraj razširjenega ključa za vpis kapitala - med ponderjem vstopajočih nacionalnih centralnih bank in ponderjem nacionalnih centralnih bank, ki so že članice ESCB. Ponder vsake nacionalne centralne banke v ključu za vpis kapitala se izračuna po analogiji s členom 29.1 ter v skladu s členom 29.2. Referenčna obdobja, ki se uporabijo za statistične podatke, so enaka tistim, ki so se uporabila za zadnjo petletno uskladitev ponderjev po členu 29.3.

Člen 50

Prvo imenovanje članov Izvršilnega odbora

Ob ustanovitvi Izvršilnega odbora ECB vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad v medsebojnem soglasju na priporočilo Sveta in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom EMI imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora. Predsednik Izvršilnega odbora je imenovan za 8 let. Z odstopanjem od člena 11.2 je podpredsednik imenovan za 4 leta, preostali člani Izvršilnega odbora pa za mandat, ki traja od 5 do 8 let. Ne morejo biti ponovno imenovani. Število članov Izvršilnega odbora je lahko manjše od predvidenega v členu 11.1, nikakor pa ne manjše od štiri.

Člen 51

Odstopanje od člena 32

51.1. Če po začetku tretje faze Svet ECB odloči, da uporaba člena 32 bistveno spremeni relativni dohodkovni položaj nacionalnih centralnih bank, se znesek prihodka, ki se jim porazdeli v skladu s členom 32, zmanjša za enoten odstotek, ki v prvem poslovnem letu po začetku tretje faze ne sme presegati 60 % in se za vsako nadaljnje poslovno leto zmanjša za najmanj 12 odstotnih točk.

51.2. Člen 51.1 se uporablja največ pet poslovnih let po začetku tretje faze.

Člen 52

Menjava bankovcev v valutah Skupnosti

Po nepreklicni določitvi deviznih tečajev Svet ECB stori vse potrebno, da bi nacionalne centralne banke menjale bankovce v valutah z nepreklicno določenimi deviznimi tečaji po njihovi nominalni vrednosti.

Člen 53

Uporaba prehodnih določb

Členi 43 do 48 se uporabljajo, če in dokler obstajajo države članice z odstopanjem.

⁴ Kakor je bil dodan s členom 17 Akta o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike ter prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija.